

se ga bo ogibala cela srenja. In pa prijatelj! če te dolžnost véže, sv. Florjana dan z vozíčem in konjičem na cesti biti, dobro poglej, poprej ko sonce poprejšni dan na večer zaide, ali so podkove dobro vterjene, ali je pri vozu in kolésih vse v redi, — ako se ti drugi dan kaj pokvari, rad boš praznoval celi ljubi dan: ne boš izprosil kovača, de bi četertico ure iz kerčme stopil, verč iz roke in kladvo v roko vzel, naj mu tudi dvojno plačilo obétaš. Poslušaj, kaj se je letas sv. Florjana dan nekemu duhovnu na potu zgodilo. Vsred popoldnéva se konju podkova prelomi. Ko se varno do perve vesí pripeljá, kar kovačnico zagleda — tode zaperto. Vpraša po kovaču. „Rekel je, de ne bo ségel po kladvu, naj bi se tudi sam Cesar pripeljal, odgovori neki mož verle postave. „Kaj pa bo?“ reče duhoven, jaz moram dones v *** biti.“ . . . Na nagovarjanje duhovna pride kovač iz kerčme — ves nevoljin (uni drugi mož je mogel „gréh na se vzéti“) pogleda duhovna od nog do glave. Gré v kovačnico, in najde k sreči podkovo, ki je ravno na kopíto konja pristovala. Kér je delo šlo brez ognja, se mu je vést nekoliko ohladila; tode uniga možá je začelo péči, kje de se bo greha iznebil, ki ga je od kovača iz ljubezni do duhovna prevzél. Blezò, de je kratek keršanski nauk tudi priprošnikovo vést potolažil. —

Drugič pa prijatelj! glej, de se o poldne sv. Florjana dan dobro nakosiš. Po poldne tisti dan, in zvečer ni varno v kerčmo iti. Nimaš kam sésti, vse polno je častnikov sv. Florjana: vsak se ga moraliti, kolikor mavha derží. Pa ko bi le še popotnika pri miri pustili, ki ga še Turki ne nadlegujejo! . . . Svetujem ti torej, vzemi kermo za konje seboj, napajaj in kermi jih tisti dan pri kakim potoku, in ostani čez noč pri kakim prijatli, ako ne moreš dojtí do kerčme, kamor se takošna derhal ne zbira. —

Ko bi jih vunder še več k asikurancii pristopilo! Letas plačujemo ubogih 9 krajcarjev od zavarvaniga blaga sto rajns vrednosti. Ko bi se vsi od kraja v to družbo zapisali, kakó majhin bi po tem znesek létne dacije bil! In koliko dobriga storimo drugim družbenikam, ako jih šiba ognja vdari. — Kar se je tam pa tam doslej sv. Florjana dan v božje razžaljenje in v pogubo zdravja zapravilo, naj bi se dalo odslej v okovarjenje pred ognjem, in letni znesek te dacije bo kmalo za sreberni groš nižji. Prijatelj novice in njih bravecov.

Pervi seljaki na Slovenskim.

(Nadalje.)

De je naš narod prišel od Greških krajev sém gori, naj bo že po morji ali po Dunavi in Savi, poterjuje tudi povest od Jazona. Jazon (ali morebiti Jazon) če se pravlice od njega práv razložé, je bil kupec, ki je s svojimi tovarši se vozil po Dunavi in Savi, in tudi v ta kraj, kjer je zdaj Ljubljana, prišel. Tukaj je bil eno lopo (morebiti tudi več) postavil in to seliše Emono imenoval, kakor je bila tudi v Tesalii, kjer je bil Jazon domá, ena Emona. Na Krajskim so v Emoni dalje hiše stavili, de je bila grozno velika. Če tudi Jazon ni tod nič ljudi najdel, de bi bil ž njimi kupčeval, je pa mordè druziga blaga iskal, kteriga bi bil domá ali po poti prodajal.

Učeni možje sémtertje kaciga druziga perviga seljaka imenujejo. Temu se ni čuditi; od tistih časov se je že dosti vode uteklo. Takrat ni bilo nobenih novic, ne pošt, ne cest, ne toliko pisarjev. Več let je minulo, de se je kaka reč po svetu razglasila, kar se zdaj v kacih 14 dneh ali vsaj v enim mescu zgodí. Pa še, ko se je kaj razglasilo, je vsak vtognil drugači povedati, in čez več sto let je komu na misel prišlo, take pripovedvanja zapisati, in kar je bilo zapisaniga, ni bilo po tavžentkrat

natisnjeno; če se je eno ali dvoje pisanje zgubilo, je bilo pa vse zgubljeno.

Iz do zdaj rečeniga, in iz tega kar se bo še reklo, se vidi, de so se bili Slovenci pred Kristusovim rojstvom v te kraje preselili, in kakor se kaže čez današnjo Turčijo. Pustimo učenim glavam daljno preiskovanje: kdo in kdaj se je v naše kraje preselil pervikrat, in pomislimo ob kratkim, kakó so se kaj selili. Per pervih preseljevanjih si ni misliti, de je kak mož z svojo ženo in otročiči se selil. Kolikor je bilo per eni družini bratov, so se večidel, takó rekoč, na dom poženili, vkup živeli z ženami in otroci vred. Sestre so se v druge družine pomožile, ali pa domá neomožene ostale. Zraven tega je imela družina še sicer več hlapcov in dekel. Nar starji mož je bil med takó veliko družino gospodár, njegova žena pa gospodinja, če niso iz kaciga posebniga vzroka druziga gospodárja ali druge gospodinje izbrali. Na pot so se odpravili z velikimi čedami mnogoterih domačih žival. Po poti so počasi gredé pasli. Per sebi so imeli vozé, kakoršni so se po tacih krajih naprej spraviti dali. Nekoliko blaga so tudi s tovrno živino prenašali. Kér je bil kak lepši ali perpravniši kraj, so se za delj časa pod šotore ali pod pečine vstavili. Možki so mogli hoditi naprej kraje ogledovat, z lokam kaj divjine nastrelit, ali pa pot oskerbeti vozé in tovrno žival dalje spraviti. Takó so bradati in lasati možje, živiga pogleda, v ohlapnih hlačah, s kožo kake zveri oblečeni, čez život prepasani, tulj poln pušic, in lok čez ramo, nož ob strani, naprej spravljali svojo družino, čede in vozé, kteri so z nar potrebnim orodjem, blagam in otročiči obloženi po runjavim svetu počasi dalaj škripali. Enako najdemo v sv. pismu, de se je Jakob selil, ko se je bil od Labana na svoj očetov dom povernil. Ezav mu je šel z 400 hlapci naproti. Jakob je imel tudi veliko družino hlapcov in dekel, ter se pred Ezavam zgovarjal, de ne more naglo hoditi zavolj otrok in zavolj breje živali. Kdor je po morji hodil, je šel tako naglo, kakor se mu je dalo, pa li bolj ob kraji; po poti je bilo treba večkrat ostati in na suho iti, si kaj zver nastrelit, kaj skuhat ali speč. Takó je Eneja od Troje do tje, kjer je bil potlej Rim, v enim leti hodil z 600 ljudmi, ki so se v 22 barkah vozili. Ko se je Jazon v barki Argo vozil, jih je bilo 54 narboljih junakov vkupaj.

(Dalje sledi.)

Zlate bukve.

Naj oznanijo Novice žalostno prigodbo, ki se je pripetila 10. dan pretečeniga mesca v rudni jami dve uri in pol nad Kamno Gorico na Gorenskim, in naj oznanijo v zlatih bukvah verliga junaka, ki se je v 66 sežnjev (klafter) globoko jamo podal, svojiga nesrečniga tovarša, akoravno že mertviga, na dan spraviti. Poslušajte dragi braveci žalostno prigodbo:

Pavel Pantar, Andrej Petočnik in Juri Žvontar, rudarji iz Kamne Gorice se podajo 10. Rožniga cveta v rudno jamo na Dernčevim rovtu na Ilovci, predeh pregledat, do kteriga so ravno perkopali. Pavel Pantar, okoli 46 let star, zakonski mož in oče dveh otrok, si tukaj upa v nevarni predeh od unih dveh na vervi spušen, ktera se je čez dve skali operto svinko dričala, z dvema lešerbama, eno v rokah eno na glavi. V globočini 14 sežnjev se odveže, okopuje na kraji jame in se med tem s svojima tovaršama pogovarja! Na enkrat v jami vse vtihne. Tovarša kličeta in kličeta v jamo, pa le votli jek njih grozenja jima iz globočine doní, ktero je nesrečni rudár, naj že bo, de mu je spodletelo, ali de ga je omotica napadla, do dna premeril. Neutegama leteta imenovana rudarja v Drašgoše druzih tovaršov na pomoč klicat, ki urno pridejo in eden izmed njih se je še 17 sežnjev globokeje v jamo podal,

kakor je poprej Pantar stal. Tode vse je bilo zastonj — Pantarja ni mogel doseči. Drugi dan — na sv. Rešnjiga Telesa dan — ob dveh popoldne prideta dva rudarja in Pantarjeva žena v Kamno Gorico k gospodu fajmoštru Uršiču, žalostno prigodbo oznanit. Ljudomili gosp. fajmošter začnejo možama pergovarjati, naj bi rudarji z združeno pomočjo pa s posebno previdnostjo in skerbjo še enkrat poskusili, nesrečniga tovarša iz jame dobiti. Njih besede so veljale in drugi dan zjutrej — 12. Rožniga cveta — se spravi 11 rudarjev skupaj, ki so se z mnogoterimi perpravami k jami podali. Med vsimi, ki so jih po vervih v jamo spustili, je šel nar globokeje Gregori Žoler, po domačim imeni Kokolčev, rudar in hišnik Nr. 81 iz Kroke; on je šel 66 seznjev globoko v jamo in je nesrečniga tovarša mertviga na dnu globočine našel, na herbtu ležečiga, z vso razbito glavo, trikrat zlomljeno levo roko i. t. d. Na verv pervezano mertvo truplo so pomagavci potem z Žolerjem vred iz jame potegnili. Verli Žoler je bil bled ko zid, in omotčen od podzemljskiga zraka. Dno jame je Žoler popisal silno veliko, takó de bi lahko srednja cerkev notri stala, na dveh straneh jame pa je zopet velik prostor; tudi rude ima ta globočina dovolj, ktero bojo morebiti rudarji — bolj srečni ko rajnki Pantar — tukaj enkrat kopali.

Žoler se je spustil v nevarnost svojiga življenja v grozno globočino, svojiga tovarša — mertviga iskat. Od taciga junaka je v vsaki nesreči pomoči perčakovati in njegovo ime zasluži razglašeno biti.

Ko trombe glas, ko zvon doní
Od verliga možá spomin;
Kdor je enake vrednosti,
Ga plača pesem, ne cekín.

Ne moremo žalostne prigodbe brez opombe skleniti, de se bolj varujte rudarji in de varniši ravnajte v svojim nevarnim in težkim rokodelstvu. Stoterne nevarnosti vam žugajo — bodite pazni, če vam vaše življenje kaj vec veljá kot ruda, naj bi tudi zlata bila.

Kamnogorski.

Novice iz Ljubljane.

(V Šiški poleg Ljubljane) pri mesárji in kerčmarji Vitencu mlajšimu smo te dni vidili vóla, kakoršnjiga še v Ljubljani bojè nikdar ni bilo. Vitenc ga je na Koroškim od Vošperske grajšine kupil. Težak je bil, predenj so ga od doma gnali, 27 centov in 42 funtov; de je po ti poti skozi 10 dni nekoliko na teži zgubil, ne more drugači biti. Blizo 17 pestí je visok, stoji na kratkih grozno krepkih nogah, in imá 4 čevlje široke persi, kakoršnjih še nikoli nismo vidili. Zató ima pa tudi vsakdan cele trume ogledovavcov, in kér ga bo Vitenc še nekaj časa živeti pustil, naj ga nobeden ne zamudi gledat iti.

(Cerkovnik na Rožnim potoku (Rosenbach) poleg Ljubljane) je 27. dan Rožniga cveta po noči pogorel. Oginj je segal takó naglo od poslopja do poslopja, de mu je clo nekaj živine zgorelo; on sam se je takó opeknel, de so ga v bolnišnico mogli peljati. — Vesele je bilo slišati, de je imel pogorelec svoje pohištvo zarvarvano. Kar mu je pa odveč pogorelo, mu bojo dobrotljivi Ljubljancanje in Ljubljancanke perdali, ki pogostoma hodijo na ta prijetni hribčik h materi Božji v cerkev, ali pa pod milim nebam razveselovat se in kofè pit.

(Ljubljanski somenj o sv. Petru in Pavlu) je bil malo obiskan. Delo na polji je ljudí zaderžvalo.

Strašen vihar v Gradci.

Pervi dan tega mesca je bil strašen vertún (Windhose) v Gradci, de so mislili, de je sodnji dan. Hiše je odkrival, drevje roval in silno veliko škode naredil. Med strašnim gromenjem se je vsula ko jajce debela toča, po kateri je strašna ploha pertisnila. — Tudi je toča po več krajih spodnjiga Štajerja po polji in nogradih hudo razsajala.

Zahvalno oznanilo.

Jože Gogala, zakonski mož, reven bajtar in tesár iz Sela Brezniške fare, 61 let star, je bil popolnoma oslepel. Na svét častitljiviga gosp. profesorja Janeza Kersnika se je gosp. dohtarju žlahtnimu Kurterju c. k. zdravniku krajnskiga regimenta, v Ljubljani skazal in zročil. Gospod zdravnik so slepimu letas med Velikonočjo in Binkuštni v Ljubljano ukazali priti, in mu svetovali stanovanje blizo c. k. vojniške bolnišnice, de so slepiga blizo sebe imeli in v vsaki potrebi k njemu pertéči zamogli.

Na levim očesu so mu mreno takó zvrjeno sneli, de mož ni velike bolečine čutil.

On zdaj práv veselo Bogá, in za njim modriga zdravnika hvali, de zopet vidi, serčan hodi, in tudi delati more.

Zdravnik so ga brez plačila, kér je mož reven, zdravili; Bog naj jim veliko dobroto obilno plača!

Enako srečno zdravilo oči so pred dvema letama gosp. dohtar žlahtni Vest, c. k. Novomeški kresijski zdravnik, Mini Knafelnovi, 40 let stari ženi iz Doslovč, tudi Brezniške fare, modro opravili. Nepozabljivo žena Boga hvali, de ji je takó modriga zdravnika dal, de, kér je bila popolnoma slepa, zdej zopet vidi.

Od kod učenost zdravnikov, kakor od Bogá! Zató častimo zdravnike, in hvalimo Bogá, kakor pravi Sirah 38, 3. „Zdravnika umetnost častitljiviga storí, in on bo pred mogočnimi hvaljen.

V Breznici 15. Rožniga cveta 1846.

Gasper Šoklič, fajmošter.

Žalostno oznanilo.

Ravno ko je imel današnji list v natis iti, je zaklenkal mertvaški zvon gospodu *Janezu Hradeckitu*, Ljubljanskimu mestnimu poglavarju — očetu Ljubljane. Umerl je v 71. leti svoje starosti 6. dan tega mesca opoldne na hudi prisadni pljučnici. Prevelika žalost nam ne perпусти, danes več pisati. — Vredništvo.

Znajdba vganjke v poprejšnjim listu je:

Kam — Mak.

Današnjimu listu je perdjana 14. doklada.

Žitni kup. (Srednja cena).	V Ljubljani		V Krajnju	
	4. Maliga serpana.		30. Rožniga cveta.	
	gold.	kr.	gold.	kr.
1 mernik Pšenice domače....	1	56	2	6
1 » » banaške...	2	5	2	8
1 » Turšice.....	1	9	1	11
1 » Soršice.....	—	—	1	35
1 » Reži.....	1	30	1	39
1 » Ječmena.....	1	6	1	15
1 » Prosa.....	1	10	1	16
1 » Ajde.....	1	4	1	10
1 » Ovsa.....	—	56	—	54